

Brigitte Endresová

Jáchym a Desatero

Ilustrace Eleonore Gerhaerová

První přikázání
Druhé přikázání
Třetí přikázání

Jáchym celkem desetkrát napsal slovo *přikázání*!

„Opište si Desatero Božích přikázání do sešitu a naučte se je nazpaměť,“ přikázal dnes dětem na náboženství pan farář. „A doufám, že za čtrnáct dní je budete znát a budete vědět, co znamenají!“

„Příkazy!“ zuřil Jáchym.

„Kdo ti co přikazuje?“

Jáchym se otočil. Vůbec si nevšiml, že do jeho pokojíku vešel dědeček Karel. Zatraceně – a on stále neměl hotový svůj úkol!

Minulý týden měl Jáchym narozeniny. Děda mu dal balzový model letadélka. A jaký! Model *Racek X4*, úžasná konstrukce na dálkové ovládání! Dneska chtěli s dědečkem začít se stavbou křídel.

„Proč jsi tak rozčilený?“ nakoukl dědeček Jáchymovi přes rameno. „Ach tak! Desatero Božích přikázání.“

Jáchym přikývl. „Pořád v nich jenom něco musíš a něco nesmíš. Je to děs!“

Jáchym se znovu sklonil nad sešitem. Chtěl mít co nejrychleji hotovo. „*Nesesmilníš*,“ napsal a pak to přečetl nahlas: „Šesté přikázání – *nese-smilníš*. A co já s tím?“

Pak ukázal na první řádek: „Nebo tohle – *Ne-budeš mít jiné bohy mimo mne*. Jako jaké jiné bohy asi?“

Naštvaně pokračoval v práci a dědeček seděl mlčky vedle něho.

Když konečně Jáchym s hlubokým povzdychnutím odložil tužku, pronesl dědeček zamyšleně:

„Návod!“

Jáchym vyskočil ze židle, vyndal papírový sešit, který byl přiložen u modelu letadélka, a položil ho na stůl. „Tady je!“

Dědeček však zavrtěl hlavou: „Já jsem nemyslel návod na sestavení letadélka. Myslel jsem Desatero přikázání. To je také takový druh návodu – návodu na šťastný život.“

Jáchym neměl ani v nejmenším chuť bavit se dál o přikázáních. Popadl krabici s nesestaveným modelem a zatahal dědečka za rukáv.

„Pojď, dědo. Už se těším, až budu konečně v dílně!“

Prošli společně zahradou ke kůlně, před níž se na rohožce slunil dědečkův pes Duffy. Jakmile je oba spatřil, vesele zavrtěl ocasem.

„Uhni, Duffy!“ poručil dědeček. „A pusť nás dovnitř.“

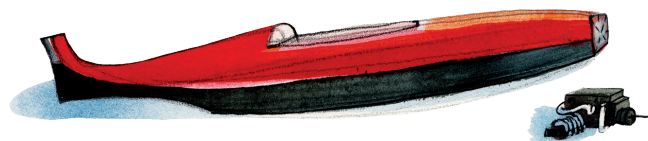
Duffy, o němž maminka s oblibou prohlašovala, že je křížencem pudla a nějakého neznámého voříška, vyskočil a doprovodil oba do dílny.

Dříve býval dědeček Karel truhlářem. Míval velkou dílnu s mnoha zaměstnanci. Ale teď už byl v důchodě, podnik před časem prodal. Od chvíle,

co mu zemřela žena – Jáchymova babička – žil děda u své dcery, jejího manžela a dětí Jáchyma a Mariky. V kůlně na zahradě si zařídil malou dílnu, v níž čas od času ještě trochu truhlářil nebo opravoval kamarádům a známým rozbitý nábytek.

Jáchym položil krabici na truhlářský ponk a začal ji rozbalovat. Jakmile Duffy zaslechl šustění papíru, přiběhl a s očekáváním vzhlédl.

„Ty nenasyto!“ prohlásil Jáchym a zavrtěl hlavou. „To není nic pro tebe!“

Duffy se zklamaně vrátil na deku.

Jáchym si omámeně prohlížel překrásnou fotografii letadla na vrchní desce krabice. Už teď se nemohl dočkat, až Racek poprvé vzlétne.

Dědeček studoval návod a potom opatrně vyskládal všechny součástky na truhlářský ponk.

„Podívej se,“ ukázal dědeček. „Některé díly jsou příliš hrubé. Veškeré nerovnosti je potřeba obrousit. Ale dávej pozor, abys nezbrousil příliš velkou vrstvu.“

Pak vzal kousek jemného smirkového papíru, vtiskl jej Jáchymovi do ruky a ten se dal do práce. Dědeček se pak začal věnovat staré židli, kterou včera přinesla sousedka, paní Mališová. Židli se kývala jedna noha.

Zatímco oba dva kutili, snažil se Jáchym vybavit si pořadí deseti přikázání. Taková pitomost! K čemu může být vůbec dobré, aby je uměl zpa-měti?

„Dědo,“ zeptal se Jáchym, „museli jste se dřív také učit Desatero nazpaměť?“

„Samozřejmě,“ přisvědčil dědeček. „A měli jsme vážně přísného kněze. Tloukl nás pravítkem přes prsty, když jsme něco neuměli. Zrovna u Desatera jsem se pěkně zapotil, ještě dnes na to vzpomínám. Desatero mi tehdy připadalo stejně nudné jako teď tobě, takže jsem radši kopal do míče, než abych se ho učil.“

Jáchym ohromeně vzhlédl. „Vážně? Ale to se přece nesmí! Teda tlouct děti pravítkem se nesmí.“

Dědeček odšrouboval lahvičku s kličem a hledal štětec. „Víš, tehdy to bylo jiné. Ale stejně to bylo úplně k ničemu. Do dětí násilím nic nedostaneš a tlučení jim moudrost taky nepřidá. Desatero jsem pochopil až mnohem později. To už jsem byl dospělý.“

Jáchym opatrně uchopil další díl letadla. „Ani já totiž nerozumím všemu. Sice chápu, že nemám lhát a zabíjet, to je jasné. Ale už ten začátek – to s nějakými jinými bohy. Co to má vlastně být?“

Dědeček natřel kličem nohu od židle a pak se naklonil přes ponk.

„První přikázání vlastně začíná větou: *Já jsem Hospodin, tvůj Bůh*. A pak následuje: *Nebudeš mít jiné bohy mimo mne*.

Dědeček se poškrabal na bradě. „Dlouho jsem přemýšlel, kdo teda vlastně je tenhle Hospodin? No a potom mi teta Ludmila poslala k svatbě blahopřání, na kterém byla věta z Janova evangelia: *Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm*. V tu chvíli mi teprve došlo, co znamená první přikázání. Chápeš?“

Dědeček se opět vrátil k rozbité židli.

Jáchym zamyšleně opracovával trup křidel. Ne. Vlastně vůbec nechápal, co mu tím chtěl dědeček říct.

A ten pokračoval, jako by četl Jáchymovy myšlenky: „První přikázání by také mohlo znít takto: **To nejdůležitější v tvém životě má být láska**. Ani úspěch, ani zábava, ani peníze nás nečiní doopravdy šťastnými. To dokáže jen to, co můžeme udělat pro druhé. Desatero skutečně není nic jiného než návod na šťastný život. Už jsem to ostatně říkal. A když budeš mít oči otevřené, zjistíš, že s Desaterem se setkáváme každý den.“

	<i>Desatero podle Mojžíše¹</i>
1	Nebudeš mít jiné bohy mimo mne.
2	Nebudeš brát Boží jméno nadarmo.
3	Pomni, abys sváteční den světil.
4	Cti otce svého i matku svou.
5	Nezabiješ.
6	Nesesmilníš ani jinak nepošlapeš lásku mezi manželi.
7	Nepokradeš.
8	Nebudeš lhát.
9	Nebudeš žádostivě dychtit po ženě svého bližního.
10	Nebudeš žádostivě dychtit po domu, poli, otroku, dobytku ani oslu svého bližního.

¹ Srov. Ex 20,1–17 a Dt 5,6–33

	<i>Desatero podle dědečka Karla</i>
1	To nejdůležitější v tvém životě má být láska.
2	Neobviňuj Boha, že je zodpovědný za tvá vlastní selhání.
3	Zastav se, abys nechal odpočinout své tělo a promluvit své srdce.
4	Snaž se svým rodičům vrchovatě vrátit každou kapku lásky, kterou ti dali.
5	Nepoužívej násilí.
6	Nezraď důvěru, obnovit ji nebývá lehké.
7	Neber si nic, co ti nepatří.
8	Zůstávej v pravdě.
9	Ovládej se a domýšlej důsledky svého jednání.
10	Buď vděčný za všechno, co máš.